

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI DESTEKLEME BÜLTENİ 2023

I.BİTKİSEL ÜRETİMİN DESTEKLENMESİ

• MAZOT VE GÜBRE DESTEĞİ

Ürünler	Mazot (TL/da)	Gübre (TL/da)	Toplam Destek (TL/da)
Arpa, Buğday, Çavdar, Tritikale, Yulaf	103	46	149
Çeltik	250	21	271
Fındık, Kuru Soğan, Yaş Çay, Zeytin, Şeker Pancarı	86	21	107
Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Aspir	103	21	124
Kütlü Pamuk	345	21	366
Patates, Soya	172	21	193
Yağlık Ayçiçeği, Kolza(Kanola)	121	21	142
Yem Bitkileri	94	21	115
Diğer Ürünler	86	21	107
Nadas	40	-	40

- 2023 üretim yılı Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) kayıtlarına göre tarımda kullanılan mazot ve gübre için; Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında desteklenen havzalarda yetiştirilen arpa, buğday, çavdar, yulaf, tritikale, aspir, kolza (kanola), kuru fasulye, mercimek, nohut, kuru soğan, yaş çay, zeytin, şeker pancarı, kütlü pamuk, çeltik, patates, soya, yağlık ayçiçeği, yem bitkileri, fındık ile bu ürünler dışında kalan diğer bütün ürünlere "Diğer Ürünler" kategorisinde; aşağıda belirtilen miktarlarda mazot ve gübre alımında kullanılmak üzere destekleme ödemesi yapılır.
- Arpa, buğday, çavdar, yulaf, tritikale ve çeltik üreticileri, 2023 üretim yılına ait ve 2024 bütçe yılında ödenecek mazot ve gübre desteklerini T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü finansmanı ile 2023 yılında başlanmak üzere Bakanlıkça belirlenecek tarih aralığında mazot ve gübre alımında kullanabilir.
- Toprak analizi desteği: Tarım ve Orman Bakanlığınca (Bakanlık) yetkilendirilmiş Toprak Analiz Laboratuvarlarına, asgari 50 dekar ve üzeri tarım arazilerinde, her 50 dekar araziye kadar bir analiz için 50 TL toprak analizi desteği ödemesi yapılır.

• **ORGANİK TARIM DESTEĞİ**

Organik Tarım Desteği	Sertifika Türü	(TL/da)
Birinci kategori ürünler	Ürün sertifikası (Bireysel)	180
	Ürün sertifikası (Üretici grubu)	90
İkinci kategori ürünler	Ürün sertifikası (Bireysel)	72
	Ürün sertifikası (Üretici grubu)	36
Üçüncü kategori	Ürün sertifikası (Bireysel/Üretici grubu)	30

- 2023 üretim yılında Çiftçi Kayıt Sistemine ve Organik Tarım Bilgi Sistemine kayıtlı, organik tarım faaliyeti yapmış, geçiş süreci-2, geçiş süreci-3 ve organik statüde yer alan tarım arazilerindeki ürettiği ürüne “ürün sertifikası” düzenlenmiş çiftçilere aşağıda belirtilen birim destek miktarları üzerinden ödeme yapılır.

• **ORGANİK HAYVANCILIK DESTEĞİ**

Organik Hayvancılık Desteği	(TL/kovan)
Arılı kovan	30

- 2023 üretim yılında Arıcılık Kayıt Sistemi ve Organik Tarım Bilgi Sistemine kayıtlı, organik statüde bulunan kovanlar için arı yetiştiriciliği yapan çiftçilere aşağıda belirtilen birim destek miktarı üzerinden organik arıcılık desteği ödemesi yapılır.

• **İYİ TARIM UYGULAMALARI DESTEĞİ**

İyi Tarım Uygulamaları Desteği	Sertifika Türü	(TL/da)	
Birinci kategori ürünler	Örtü altı üretim	Bireysel sertifikasyon	270
		Grup sertifikasyonu	135
	Açıkta üretim	Bireysel sertifikasyon	90
		Grup sertifikasyonu	45
İkinci kategori ürünler	Bireysel sertifikasyon	72	
	Grup sertifikasyonu	36	
Üçüncü kategori ürünler	Bireysel /Grup	30	

- İyi tarım uygulamaları desteği: İyi tarım uygulamaları yapan ve yetkilendirilmiş kuruluşlarca 2023 üretim yılında bireysel veya grup sertifikasyonu seçeneğine göre düzenlenmiş iyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip olan ve Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçilere aşağıda belirtilen birim destek miktarları üzerinden ödeme yapılır.

- **KÜÇÜK AİLE İŞLETMESİ DESTEĞİ**

- 2023 üretim yılı için dekara 200 TL ödeme yapılır.

- **FINDIK ALAN BAZLI GELİR DESTEĞİ**

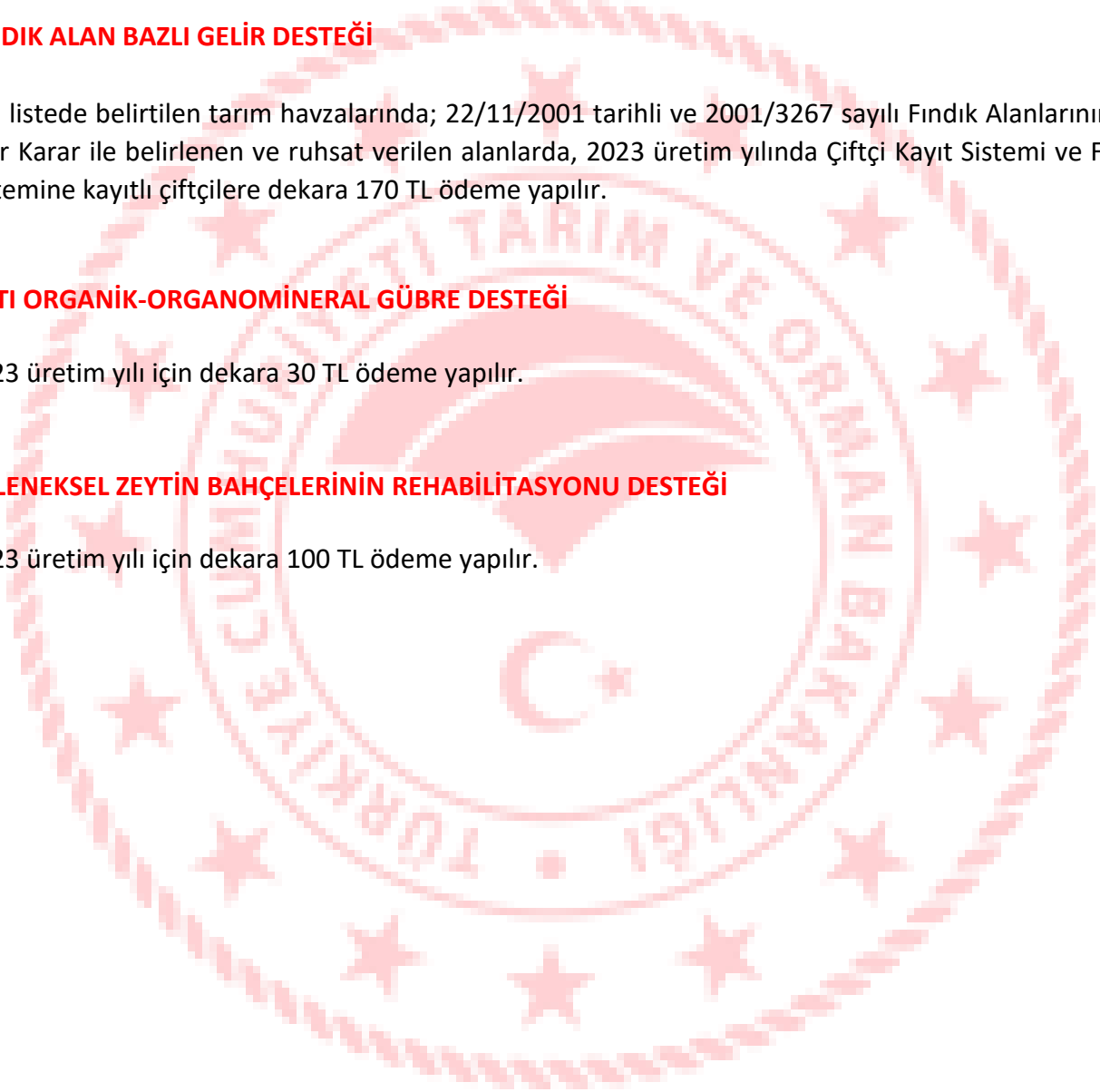
- Ekli listede belirtilen tarım havzalarında; 22/11/2001 tarihli ve 2001/3267 sayılı Fındık Alanlarının Tespitine Dair Karar ile belirlenen ve ruhsat verilen alanlarda, 2023 üretim yılında Çiftçi Kayıt Sistemi ve Fındık Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçilere dekara 170 TL ödeme yapılır.

- **KATI ORGANİK-ORGANOMİNERAL GÜBRE DESTEĞİ**

- 2023 üretim yılı için dekara 30 TL ödeme yapılır.

- **GELENEKSEL ZEYTİN BAHÇELERİNİN REHABİLİTASYONU DESTEĞİ**

- 2023 üretim yılı için dekara 100 TL ödeme yapılır.

• **FARK ÖDEMESİ DESTEKLERİ**

Havza Bazlı Fark Ödemesi Desteği	(kr/kg)
Buğday	100
Arpa, avdar, Triticale, Yulaf	50
Aspir	55
Çeltik	10
Dane Mısır	3
Dane Zeytin	15
Kolza(Kanola)	100
Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut	50
Kütlü Pamuk	160
Soya	60
Yağlık Ayçiçeği	100
Yaş ay	30
Zeytinyağı	80

- 29/6/2009 tarihli ve 2009/15173 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türkiye Tarım Havzalarının Belirlenmesine İlişkin Karar kapsamında yer alan tarım havzalarında, 2023 yılında üretilen ve satışı yapılan ürünlere fark ödemesi desteği yapılır. Yapılacak destekleme ödemeleri, her bir havza için ekli listede belirtilen ürünlerle sınırlıdır.
- Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modelinde belirlenen havzalarda, 2023 yılı ürünü yağlık ayçiçeği, kütlü pamuk, soya, kolza (kanola), aspir, dane mısır, buğday, arpa, avdar, yulaf, tritikale, eltik, kuru fasulye, mercimek ve nohut ürünlerine tarımsal veriler ve uydu görüntüleri, dane zeytin ve zeytinyağında ise tarımsal veriler kullanılarak belirlenecek verim değerlerine göre, kütlü pamukta yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohum kullanma şartı aranarak tabloda belirtilen birim miktarlarda destekleme ödemesi yapılır.
- Fark ödemesi destekleri için alım satım belgesi (fatura, müstahsil makbuzu ve benzeri) istenir.
- 2023 yılı ürünü kütlü pamuk fark ödemesi desteği için dekara en fazla 500 kg'a kadar destekleme ödemesi yapılır.
- 2023 yılı ürünü dane zeytin fark ödemesi desteğinde; dekara dane zeytin verimi maksimum kuru şartlarda 575 kg, sulu şartlarda 850 kg ve 2023 yılı ürünü zeytinyağı fark ödemesi desteğinde ise; dekara zeytinyağı verimi maksimum kuru şartlarda 115 kg, sulu şartlarda 170 kg esas alınarak destekleme ödemesi yapılır.

- Ekli listede belirtilen tarım havzalarında; 2/4/2012 tarihli ve 2012/3067 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Çay Tarım Alanlarının Belirlenmesi ve Bu Alanlarda Çay Tarımı Yapan Üreticilere Ruhsatname Verilmesine Dair Karar ile belirlenen ve Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAYKUR) tarafından ruhsatname verilen alanlarda üretim yapan çiftçilere aşağıda belirlenen miktarlarda kilogram bazlı yaş çay fark ödemesi yapılır. 2023 yılı ürünü yaş çay fark ödemesi desteği, dekara en fazla 2.766 kg'a kadar ödenir.
- Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda 2023 üretim yılında ekilen nohut, mercimek ürünlerine ilave %50 destek ödenir. Damlama sulama ile sulanan alanlar hariç dane mısıra destekleme ödemesi yapılmaz.
- Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında desteklenen ürünlerin ekli listelerde belirlenen havzası dışında yetiştirilmesi durumunda mazot, gübre, fark ödemesi, sertifikalı tohum kullanım ve fındık alan bazlı gelir desteği ödemeleri yapılmaz.
- Desteklemelerden; Çiftçi Kayıt Sisteminde özlük, ürün, arazi bilgileri kayıtlı olan ve ekli listede belirtilen havzalarda yer alan, arazilerinde desteklemeye esas ürünleri ürettiği Bakanlık il ve ilçe müdürlüklerince tespit edilen ve belirlenecek yasal süre içerisinde destekleme başvurularını yapan kamu kurum ve kuruluşları hariç gerçek ve tüzel kişiler yararlanır.

• **SERTİFİKALI TOHUM KULLANIM DESTEĞİ**

Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	(TL/da)
Arpa, Buğday, Çavdar, Çeltik, Triticale, Yulaf	65
Aspir	15
Fiğ, Korunga, Soya, Yem Bezelyesi	58
Kolza(Kanola)	40
Kuru Fasulye, Mercimek	78
Nohut	65
Patates	260
Susam	10
Yer Fıstığı	45
Yonca	78
Yağlık Ayçiçeği	135

- Yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohumu kullanarak 2024 üretim yılında Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı araziler üzerine ekim/dikim (2023 yılı güzlük ekim/dikim ile 2024 yılı ilkbahar/yazlık ekim/dikim) yapan çiftçilere sertifikalı tohum kullanım desteği ödenir.
- Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline göre sertifikalı tohum kullanım desteği kapsamında 2024 üretim yılında susam ve yer fıstığı için tüm havzalarda, desteğe esas diğer ürünler için ise ekli listede yer alan havzalarda yukarıdaki tabloda belirtilen birim destekleme miktarlarına göre ödeme yapılır.

• **SERTİFİKALI FİDAN/FİDE VE STANDART FİDAN KULLANIM DESTEĞİ**

Sertifikalı Fidan/Fide ve Standart Fidan Kullanım Desteği	Standart (TL/da)	Sertifikalı (TL/da)
Antepfıstığı, Aronya, Badem, Ceviz, Maviyemiş	250	800
Asma ve Diğer Meyve Türleri(Nar ve Muz hariç)	250	600
Çilek Fidesi	-	800

- Yurt içinde üretilip sertifikalandırılan fidan, çilek fidesi ve/veya standart fidan kullanarak desteklenen türler ile Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı arazilerde 2023 üretim yılında meyve bahçesi tesis edilmesi halinde yukarıda belirtilen birim destekleme miktarlarına göre ödeme yapılır.

• **SERTİFİKALI TOHUM ÜRETİM DESTEĞİ**

Sertifikalı Tohum Üretim Desteği	Orijinal Temel ve Üstü Kademe (TL/kg)	Sertifikalı Kademe (TL/kg)
Arpa	0,10	0,08
Aspir	0,80	0,50
Buğday	0,12	0,10
Çavdar	0,16	0,08
Çeltik	0,35	0,25
Fiğ	1,60	1,50
Kuru Fasulye	0,60	0,50
Kolza(Kanola)	1,80	1,20
Korunga	1,60	1,50
Mercimek	0,60	0,50
Nohut	0,60	0,50
Patates	0,20	0,10
Soya	0,70	0,5
Susam	1,80	0,60
Tritikale	0,10	0,08
Yem Bezelyesi	1,60	1,50
Yer Fıstığı	1,00	0,80
Yonca	5,00	4,00
Yulaf	0,16	0,08

- Yurt içinde sertifikalı tohum üreten/ürettiren, sertifikalandıran ve yurt içinde satışını gerçekleştiren, Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşlarına 2023 yılında ürettikleri sertifikalı tohumluklar ile orijinal/temel ve üstü tohumluk üretimlerine yukarıda belirtilen miktarlarda ödeme yapılır.

- **SERTİFİKALI FİDAN ÜRETİM DESTEĞİ**

Sertifikalı Fidan Üretim Desteği (Sertifikalı Sınıfında Tüm Çeşitler)	(TL/adet)	
	Aşılı Fidan	0,50
	Aşısız Fidan	0,25

➤ Sertifikalı sınıfında fidan üretimi yaparak satışını gerçekleştiren, Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı fidan üreticilerine 2023 yılında ürettikleri aşılı ve aşısız fidanlar için fidan başına yukarıda belirtilen miktarlarda ödeme yapılır.

- **BOMBUS ARISI KULLANIM DESTEĞİ**

➤ Doğal polinasyonu sağlamak amacıyla Örtüaltı Kayıt Sistemine kayıtlı örtüaltı ünitelerinde, bombus arısı kullanan çiftçilere koloni başına 100 TL ödenir.

- **BİYOLOJİK VE BİYOTEKNİK MÜCADELE DESTEĞİ**

Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Desteği	(TL/da)
Örtüaltı (Paket destek)	1700
Açıkta (Paket destek)	580

➤ Ülkemizde bitkisel üretimde kimyasal ilaç kullanımının azaltılması ve kalıntının önlenmesi, bitkisel ürünlere arız olan zararlı organizmalara karşı biyolojik ve/veya biyoteknik mücadelenin yaygınlaştırılması amacıyla örtüaltında ve açık alanda 2023 yılı için yukarıda belirtilen birim miktarlarda ödeme yapılır.

- **BİTKİ KARANTİNASI TAZMİNAT DESTEĞİ**

➤ Ülkemizde mevcut olan karantinaya tabi zararlı organizmaların zararı ve mücadelesi hakkında üreticilerin bilgi düzeyi ve farkındalığının artırılması, mücadelenin ilgili mevzuat çerçevesinde, üreticiler tarafından yürütülebilmesinin sağlanması amacıyla, aynı alan için bir kereye mahsus olmak şartıyla; fındıkta 4 yıl karantina süresi için toplam 16.000 TL/dekar, taş çekirdekli meyve ağaçlarında 3 yıl karantina süresi için toplam 450 TL/ağaç olarak ödenir.

II. HAYVANSAL ÜRETİMİN DESTEKLENMESİ

• YEM BİTKİLERİ DESTEĞİ

Yem Bitkileri Desteği	(TL/da/yıl)
Çok yıllık yem bitkileri	90
Tek yıllık yem bitkileri ve kuru şartlarda ekilişi yapılan bitkileri	60
Silajlık yem bitkileri	100
Yapay çayır mera	150

- Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline göre, ekli listede yer alan havzalarda Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı arazilerde; kaba yem üretmek amacıyla çok yıllık ve tek yıllık yem bitkileri ekilişi yapan çiftçilere ürünü hasat etmeleri kaydıyla yukarıda belirlenen miktarlarda ödeme yapılır.
- Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda 2023 üretim yılında ekilen yem bezelyesi, fiğ, macar fiği, burçak ve mürdümük ürünleri için yem bitkisi desteğine ilave % 50 ödeme yapılır.

• BÜYÜKBAŞ HAYVANCILIK DESTEKLERİ

• Buzağı/malak/dişi manda desteği

- **Temel destek:** Programlı aşılama tamamlanmış, 4 ay ve üzeri yaşta, ineklerin doğan buzağılarına 750 TL/baş ödenir.
- **Üreme parametreleri uygunluk desteği:** İlkine buzağılama yaşı en fazla 960 gün veya son iki buzağılama arası süre en fazla 600 gün olan ineklerin doğan buzağılarına ilave 300 TL/baş ödenir.
- Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Hakkari, Iğdır, Kars, Muş, Ordu, Rize, Sivas, Şırnak, Trabzon, Tunceli, Van illerinde doğan buzağılara ilave 400 TL/baş ödenir.
- Soy kütüğü ve genomik değer tespiti ilave desteklemesi, Bakanlıkça belirlenecek birim fiyat ve şartlar doğrultusunda yapılır.
- Suni tohumlamadan doğan buzağılara ilave 450 TL/baş ödenir.
- Döl Kontrolü Protokolü kapsamındaki boğalardan, suni tohumlama sonucu doğan buzağılara ilave 200 TL/baş ödenir.
- Buzağı desteklemesi şartlarını karşılayanlar için; buzağı başına ödeme birim miktarlarının 1-20 başa kadar tamamı, 21-100 başa kadar %75'i, 101-500 baş için %50'si ödenir.
- Dişi mandalara 1.000 TL/baş, soy kütüğüne kayıtlı dişi mandalara ilave 600 TL/baş, programlı aşılama tamamlanmış kaydıyla 4 ay ve üzeri malaklara 1.000 TL/baş, soy kütüğüne kayıtlı malaklara ilave 600 TL/baş, suni tohumlamadan doğan malaklara ayrıca ilave 1.000 TL/baş destek ödenir.

• Düve alım desteği

- En az 1 baş, en fazla 50 baş düve (manda dahil) alımına, Bakanlıkça belirlenecek düve bedelinin %30'u, yurt içinde doğmuş; hastalıktan arı işletmelerden, düve merkezlerinden temin edilen veya genomik testi yapılmış düvelere ise %50'si kadar destek ödemesi yapılır.

- **Hastalıktan ari işletme desteği**

- Hastalıktan ari işletme sertifikasına sahip olan işletmelerin, Bakanlıkça belirlenecek kriterlere uygun tüm sığırları için yetiştiricilere 1.200 TL/baş ödeme yapılır. Ari sığır başına ödeme birim miktarları 500 başa kadar tam, 501 baş ve üzeri için %50'sine karşılık gelen tutar ödenir. Ayrıca Onaylı Süt Çiftliği Sertifikasına sahip olan işletmelerdeki ari işletme desteği alan tüm sığırlar için, ilave olarak hayvan başına 200 TL ödeme yapılır.

- **Besilik erkek sığır desteği**

- Bakanlık Hayvancılık Bilgi Sistemine (HBS) kayıtlı, yurt içinde doğmuş, besi süresini tamamlamış erkek sığırlarım (manda dâhil), mevzuatına uygun kesimhanelerde kestiren yetiştiricilere, Bakanlık tarafından ırk ve tür bazında belirlenecek karkas ağırlığı kriterini sağlamak koşulu ile Bakanlığın belirleyeceği kesim dönemlerine göre 1-200 baş için (200 baş dâhil) hayvan başına 500 TL ödeme yapılır.

- **KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK DESTEKLERİ**

DESTEKLEME KONULARI		TL/baş
Anaç Koyun Keçi Desteği Damızlık koyun/keçi yetiştiricileri birliklerine üye yetiştiricilerin, Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı	Anaç koyun	100
	Anaç keçi	100
	Anaç tiftik keçisi	İlave 40
	Göçer yetiştiricilerin anaç koyun keçilerine	İlave 4
Sürü Yenileme Desteği Damızlık koyun/keçi yetiştiricileri birliklerine üye yetiştiricilerin, Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı anaç koyun ve keçilerinin 16/8/2021- 15/8/2022 tarihleri arasında doğanlarına	Anaç koyun keçi	İlave 200
Sürü Yöneticisi İstihdam Desteği	100 baş ve üzeri anaç koyun-keçi varlığına sahip işletmelere veya sürü yöneticilerine	30000 TL
Koç-Teke Alımı Desteği	Bakanlık ıslah programlarından veya Bakanlıkça kurulan koç teke merkezlerinde ıslah programlarından alınarak yetiştirilen damızlık koç-tekelerden Bakanlıkça belirlenen şartlara göre satın alanlara	2000 TL/baş

• **DiĞER HAYVANCILIK DESTEKLERİ**

DESTEKLEME KONULARI		Birim Fiyat
Tiftik (TL/kg)	Oğlak Tiftiği	140 TL/kg
	Anamal Tiftiği	120 TL/kg
	Tali Tiftiği	50 TL/kg
	Alım Satım Sözleşmesi Yapılan Tiftiğe	İlave 20 TL/kg
İpek Böceği Desteği	İpekböceği yetiştiriciliğinde ücretsiz tohum sağlayan Koza Tarım Satış Kooperatifleri Birliğine (Kozabirlik) dağıttığı kutu başına	450 TL
	Ürettiği yaş ipekböceği kozasını Kozabirlik/kooperatifleri veya faaliyet alanı kozadan flatürle ipek çekimi ve işleme olan tüzel kişilik vasıflarına haiz işletmelere satan yetiştiricilere yaş kozanın kilogramına	350 TL
Arıcılık	Arılı Kovan(Bakanlık Analık Kayıt Sistemine kayıtlı, üretici/yetiştirici örgütlerine üye üreticilere)	60 TL/adet
	Arılı Kovan(Üye olmayanlara)	200 TL/ adet
	Damızlık Ana Arı	200 TL/adet
Atık desteği	Büyükbaş hayvan atıkları (aşılama sonrası)	3000 TL/Baş
	Küçükbaş hayvan atıkları (aşılama sonrası)	500 TL/Baş
Aşı ve küpe desteği	Büyükbaş hayvanlar	4 TL/Baş
	Küçükbaş hayvanlar	3 TL/Baş

• **Su Ürünleri Üretimini Desteklenmesi**

Su Ürünleri Desteği		(TL/kg-adet)
Proje kapasitesi 50 ton/yıl üstünde alabalık (kg)	350.000 kg'a kadar (350.000 kg dâhil)	1,00
Proje kapasitesi 50 ton/yıl ve altında alabalık (kg)	50.000 kg'a kadar (50.000 kg dâhil)	1,50
Kapalı sistem üretim (kg)	350.000 kg'a kadar (350.000 kg dâhil)	2,00
Sazan (kg)	350.000 kg'a kadar (350.000 kg dâhil)	1,50
Midye (kg)	350.000 kg'a kadar (350.000 kg dâhil)	1,00
Yeni türler (kg)	350.000 kg'a kadar (350.000 kg dâhil)	3,00
Kuluçkahane damızlık alabalık (adet)	10.000 adete kadar (10.000 adet dâhil)	60,00
Kilogram üstü alabalık üretimi (kg)	350.000 kg'a kadar (350.000 kg dâhil)	1,50
Toprak havuzlarda balık yetiştiriciliği (kg)	30.000 kg'a kadar (30.000 kg dâhil)	2,00

- **Su ürünleri desteği**

- Su ürünleri yetiştiriciliği yapanlara, Su Ürünleri Bilgi Sistemine kayıtlı olmak şartıyla, kilogram/adet başına aşağıda belirtilen miktarlara göre doğrudan üreticiye olmak üzere destekleme ödemesi yapılır.
- Kapalı sistemde üretim yapanlar ile kilogram üstü alabalık üretimi yapanlara aşağıda belirtilen miktarda destekleme ödemesi yapılır.
- Denizlerde Bakanlıkça belirlenmiş olan aynı potansiyel alanda, aynı baraj gölünde veya bölgelere ayrılmış baraj göllerinde aynı bölge içerisinde, aynı gerçek ve tüzel kişilere ait birden fazla yetiştiricilik işletmesi var ise bu işletmeler tek bir işletme olarak kabul edilir ve destekleme ödemesi buna göre yapılır.
- Bir işletmenin desteklemeden faydalanabileceği en fazla miktar, toprak havuzlarda balık yetiştiriciliğinde 30.000 kg/yıl, diğerlerinde 350.000 kg/yıl ile sınırlıdır.
- Kuluçkahanelerde alabalık anaçları için adet başına aşağıda belirtilen miktarda destekleme ödemesi yapılır. Bir kuluçkahanenin desteklemeden faydalanabileceği en fazla miktar, 10.000 adet/yıl damızlık anaç ile sınırlıdır.

Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi

- **Ar-Ge desteği**

- Bakanlığın ve tarım sektörünün ihtiyaç duyduğu öncelikli konulara ilişkin bilgi ve teknolojilerin geliştirilmesi ve bunların çiftçiler ile tarımsal sanayicilere aktarılması amacıyla, Bakanlıkça uygun görülen araştırma geliştirme (AR-GE) projelerine 2023 yılından itibaren 3 (üç) yıl süreyle destekleme ödemesi yapılır.

- **Hayvan gen kaynakları desteği**

- Hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi amacıyla Bakanlıkça uygulanan proje kapsamındaki yetiştiricilere, koruma ve geliştirme sürüleri için büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarda farklı olmak üzere hayvan başına, arıcılıkta kovan başına, ipekböceğinde kilogram başına aşağıda belirtilen miktarlarda ödeme yapılır.

Hayvan Gen Kaynakları Desteği	(TL/baş/kovan/kg)	
Büyükbaş hayvan koruma (baş)	1.600	
Küçükbaş hayvan koruma (baş)	240	
Büyükbaş hassas koruma (baş)	3.000	
Küçükbaş hassas koruma (baş)	1.500	
Arı koruma (kovan)	200	
İpekböceği koruma (kg)	450	
Islah programındaki; koyun/keçi ve yavrularına halk elinde ıslah (baş)	Elit sürü	300
	Taban sürü	160
Halk elinde manda ıslahı (baş)	Boğa ve yılı içerisinde doğuran anaç manda	4.000
	Yılı içerisinde doğurmayan anaç manda	2.500
Halk elinde yerli sığır ıslahı (baş)	Boğa ve anaç yerli	4.000
Damızlığa ayrılmak üzere seçilen yerli sığır (baş)	Düve/tosun	3.250
Damızlığa ayrılmak üzere seçilen manda (baş)	Düve/tosun	3.250
Damızlık erkek materyal (baş)	Elit sürüde koç-teke	700
	Taban sürüde koç-teke	400

- **Kırsal kalkınmanın desteklenmesi**

- Çiftlik muhasebe veri ağı sistemine katılım primi desteği: Çiftlik muhasebe veri ağı sisteminin 69 ilde uygulanmasına devam edilerek 2022 yılında kayıt altına alınan 6.000 işletme için işletme başına 1.000 TL destek ödenir.
- Tarımsal yayım ve danışmanlık desteği: Bakanlıkça yetkilendirilerek tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanları ile ziraat odası ve üretici örgütlerinde en fazla beş tarım danışmanı olmak üzere istihdam edilen her bir tarım danışmanı için 144.000 TL danışmanlık desteği ödemesi yapılır. Danışmanlık desteği on iki aylık hizmet sunumuna bağlı kalmak kaydı ile iki dilim halinde serbest tarım danışmanlarına ve kuruluşlara ödenir.

*Ayrıntılı bilgi için İl-İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri ile iletişime geçilebilir.

